

Onderwerp

Financiële bijdrage voor *Waste to Chemicals* en het chemie- en industriecluster in Zuid-Holland.

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

In het najaar van 2016 hebben wij een voorstel gedaan om in de begroting van 2017 extra investeringen te doen in een slimmer, schoner en sterker Zuid-Holland. Eén van de ambities hierbij is het versnellen van de transitie naar een innovatieve, duurzame toekomst. Om het chemie- en industriecluster in Zuid-Holland te versterken wordt voorgesteld € 7.500.000,- in de Voorjaarsnota beschikbaar te stellen.

Vanuit het privaat consortium van het project *Waste to Chemicals* (W2C) is aan de provincie gevraagd om een financiële bijdrage voor de realisatie van een fabriek in de Rotterdamse haven. Deze fabriek zal afvalstoffen omzetten naar duurzame chemische bouwstenen (methanol). Dit project wordt gezien als sleutelproject voor bovengenoemde ambitie. De provincie werkt in de projectuitwerking samen met publieke (Gemeente Rotterdam en Rijksoverheid) en private partijen (gezamenlijk het dragende consortium: Air Liquide, Akzo Nobel, AVR, Enerkem, Havenbedrijf Rotterdam en Renewi). De voornoemde € 7.500.000,- wordt beschikbaar gesteld ten behoeve van dit project.

Inhoud

Met de extra investeringen willen wij de transitie naar een innovatieve, duurzame toekomst versnellen. Dit gebeurt door te investeren in projecten, gekoppeld aan onze ambities ten aanzien van de energie transitie, de circulaire en bio-economie. Een belangrijk onderdeel hiervan is ook de bijdrage aan de transitie van het chemie- en industriecluster in Zuid-Holland.

In 2015 heeft de havenindustrie de noodklok geluid: de toekomst van de chemie en industrie in Rotterdam/Moerdijk is onzeker, er zal een oplossing moeten komen. Er is een publiek-privaat traject gestart waarmee een agenda is gemaakt voor clusterversterking, die gericht is op behouden, versterken en vernieuwen van het cluster. Zuid-Holland is vooral betrokken bij de projecten die vernieuwing in het chemie- en industriecluster brengen. Deze dragen bij aan de transitie naar een circulaire bio-economie (een voorbeeld hiervan is een project om te komen tot een grootschalige conversie van houtsoortige biomassa naar cellulose en lignine).

W2C heeft een sleutelrol in de ontwikkeling van een nieuw industrieel cluster, in afval, methanol en syngas. Het doel van de W2C-fabriek is het hoogwaardig omzetten van reststromen naar bruikbare grondstoffen voor de chemie. Om te kunnen overgaan tot de vervolgfase en de voortgang van het project te borgen, heeft het private consortium uiterlijk

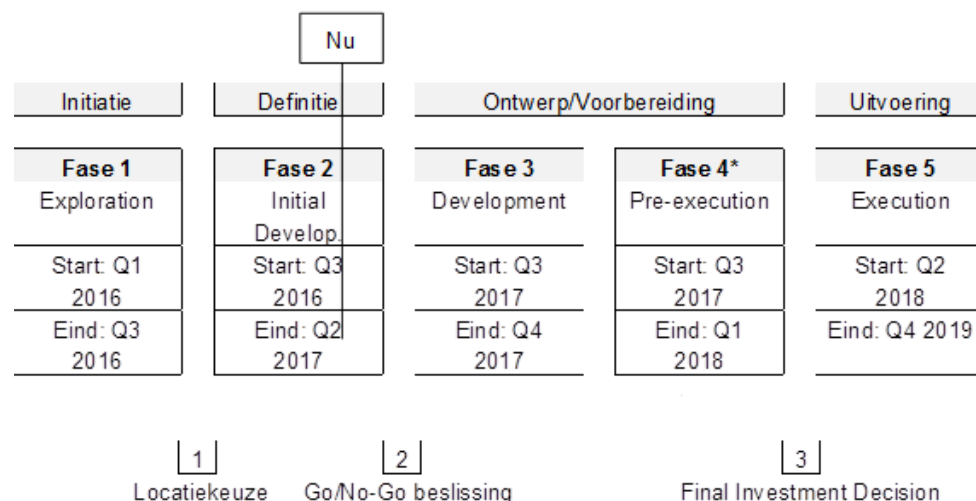
eind mei 2017 een definitieve bevestiging nodig van de Provincie Zuid-Holland voor een financiële bijdrage zoals reeds eerder is toegezegd bij het bidboek (zie toelichting financiële bijdrage W2C).

De havenindustrie en -chemie zijn in transitie en de verwachting is dat nog enkele sleutelprojecten, vergelijkbaar met het project W2C, zich aandienen. Om een project aan te merken als sleutelproject voor de versterking en vernieuwing van het chemie- en industriecluster, hanteren we in ieder geval de volgende criteria:

- het project levert een bijdrage aan de versnelling van de transitie naar een circulaire, of bio-economie;
- het project wordt gewenst of gedragen door een privaat consortium;
- het project heeft reële potentiële spin off voor clusterontwikkeling en voor de regio;
- het project is een *first of a kind* in Europa of internationaal;
- het project past in de versterkingsstrategie van de havenchemie en -industrie.

Toelichting financiële bijdrage W2C

In de periode van maart – juli 2016 is door publieke partijen een bidboek opgesteld, waarin zij onder voorbehoud hun hulpverlening bij de realisatie van het sleutelproject hebben aangeboden. Onder andere op basis hiervan is door het privaat consortium voor de locatie in Rotterdam gekozen. De publieke partijen zijn, naast de provincie: de gemeente Rotterdam, het Havenbedrijf Rotterdam, Clean Tech Delta, Rotterdam Partners en de ontwikkelmaatschappij Innovation Quarter. Het doel van de financiële bijdrage van de provincie aan W2C is om de investeringsrisico's van de business case van het project zodanig te verlagen, dat de private partijen in staat zijn om de rest van de risico's te dragen, zodat met de bouw gestart kan worden. Het project zal naar alle waarschijnlijkheid op afzienbare termijn winstgevend zijn. Momenteel bevindt het project zich in "fase 2": de Initial Development Phase. Eind mei 2017 wordt het go/no go-moment verwacht om door te gaan met de volgende fase. Dit gebeurt op basis van de uitgewerkte business case en de *head of terms*. Een uiteindelijk "*Final Investment Decision*" wordt verwacht aan het begin van 2018, waarna met de bouw van de fabriek gestart kan worden. Verwacht wordt dat de concrete financiële bijdrage vanaf september 2017 nodig zal zijn.

Afbeelding 1: projectplanning

In eerste instantie gaat het om een financiële ondersteuning al in de fases tot de uitvoering, waarin de kosten oplopen en de risico's overzichtelijk zijn maar vanuit externe factoren komen en dus moeilijker beheersbaar. Daarom is het van belang om als provincie al in een vroegtijdig stadium een gedeelte van het totaalbedrag te kunnen bijdragen. Leningen vanuit het revolverend fonds van Innovation Quarter kunnen eventueel pas verstrekt worden zodra een business case definitief is en zijn in deze fase nog niet beschikbaar. Daarom is het van belang om als provincie al in een vroegtijdig stadium een gedeelte van het totaalbedrag te kunnen bijdragen.

Procedure

Het project W2C dient aan een aantal voorwaarden te voldoen om in aanmerking te komen voor de financiële bijdrage van de provincie. Deze voorwaarden en het financiële instrument waarmee de bijdrage wordt verstrekt, worden uitgewerkt in de loop van het tweede kwartaal van 2017. GS hebben het voornemen om deze financiële bijdrage in de vorm van een lening te verstrekken aan het project W2C met een looptijd van maximaal vijftien jaar (in verband met onzekerheden in de business case wordt om een dergelijke looptijd gevraagd) met een marktconforme rente (waarmee aan de staatssteunregels wordt voldaan). Uiteraard kan het zo zijn dat financiële middelen eerder terug komen dan de maximale vijftien jaar, dit is afhankelijk van de terugverdientijd. Een marktconforme rente is een percentage volgens de criteria die vastgesteld zijn door de Europese Unie, in het geval dat er geen marktpartij is die een lening wil verstrekken. De beschikbaarstelling van de financiële bijdrage voor het project W2C staat los van het traject van vergunningverlening, die het private consortium moet doorlopen. Het consortium zal een vergunningaanvraag indienen via de reguliere procedure.

Verkenning naar een revolverend fonds

De financiële bijdrage van de provincie aan het project W2C zal na verloop van tijd terug komen. Daarnaast is de verwachting dat meerdere sleutelprojecten zoals W2C zich aan zullen dienen. Om -naast W2C- meerdere sleutelprojecten te kunnen bedienen, hebben wij het voornemen een revolverend fonds op te richten onder de Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. (HZH), welke leningen kan verstrekken en participatie mogelijk maakt. Initieel kan deze worden gevuld met € 7.500.000,- vanuit de Provincie Zuid-Holland welke na bepaalde tijd weer terug komt, mogelijk aangevuld met middelen vanuit andere publieke partijen. De haalbaarheid en de opzet hiervan wordt nog onderzocht en nader uitgewerkt. Indien wij voornemens zijn een dergelijk fonds op te richten, wordt dit d.m.v. separate besluitvorming aan u voorgelegd voor instemming.

De ambitie vertaalt zich in de Voorjaarsnota naar een concrete reservering als onderdeel van de extra investeringen in een slimmer, schoner en sterker Zuid-Holland.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 18 april 2017, met het besluitnummer PZH-2017-585532015;

Gelet op artikel 105 van de Provinciewet;

Besluiten:

maximaal € 7.500.000,-- beschikbaar te stellen vanuit de extra investeringen in een slimmer, schoner en sterker Zuid-Holland, zoals aangekondigd in de Begroting 2017, ten behoeve van het project *Waste to Chemicals* en dit bedrag toe te voegen aan het Programma 3 Aantrekkelijk en concurrerend, Doel 3.1 Een groeiende, duurzame en innovatieve economie.

Den Haag, 31 mei 2017

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

wnd. griffier,

voorzitter,

Bijlagen:

-

Den Haag, 23 mei 2017

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit